

Vergaderjaar 1986–1987 Nr. 154

19 557

Berekening van rente inzake belastingen en premies volksverzekeringen

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN¹

Vastgesteld 17 maart 1987

Het voorbereidend onderzoek gaf aanleiding tot het formuleren van de hiernavolgende vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de C.D.A.-fractie

De leden van de fractie van het C.D.A. achtten hetgeen zij aanduiden met tweerichtingsverkeer principieel juist en de vervulling van een ook door hen eerder bepleite wens. Desalniettemin vonden zij het wetsvoorstel, dat de Eerste Kamer uiteindelijk heeft bereikt, op meer dan één punt minder aantrekkelijk en gecompliceerd. Perfectionisme leek naar hun oordeel – ook bij de behandeling in de Tweede Kamer – opnieuw te hebben toegeslagen. Een formulering in de formele wet van enige uitgangspunten voor de regeling zou hun voorkeur hebben gehad. Een beperking tot de in het oorspronkelijke wetsvoorstel genoemde belastingen had hun voorkeur gehad.

Zij hadden voorts met weinig genoegen de woorden van de Staatssecretaris van Financiën gelezen in de Handelingen Tweede Kamer, vergaderjaar 1986–1987 blz. 2703 r.k. «ook de overzijde behoort te worden gehoord». Deze uitspraak doet afbreuk aan de mede-wetgevende rol van de Eerste Kamer.

Deze leden verzochten de bewindsman in de memorie van antwoord nog eens de hoofdlijnen te schetsen van de regelingen in het wetsvoorstel na de amendering in de Tweede Kamer voor alle belastingen die in het geding zijn. Gaarne zouden zij van de verantwoordelijke bewindsman vernemen of naar zijn oordeel deze regelingen gebreken vertonen die de uitvoering op het niveau van de inspecteur, de ontvanger of het bedrijfsleven kunnen bemoeilijken.

Voorts zouden zij gaarne geïnformeerd worden over het door de Ministerraad aanvaarde nieuwe stelsel van halfjaarlijkse aanpassingen van de zogenaamde wettelijke rente.

Vragen en opmerkingen van de V.V.D.-fractie

De leden van de V.V.D.-fractie konden met de algemene strekking van dit wetsvoorstel instemmen; vooral daar waar sprake is van een even-

¹ Samenstelling: Christiaanse (CDA), voorzitter, Von Meijenfeldt (CDA), Kiers (CDA), Zoon (PvdA), Schinck (PvdA), Luteijn (VVD), Van Tets (VVD), De Goede (D66), Vogt (PSP), Mw. Bolding (CPN), De Gaay Fortman (PPR), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF) en Van der Jagt (GPV).

wichtige verhouding tussen de belangen van de belastingplichtige en fiscus. Wel vroegen deze leden zich af of de extra administratieve rompslomp wel opweegt tegen de voordelen van het eveneens onder deze wet brengen van de bijzondere verbruiksbelasting van personenauto's en de bijzondere verbruiksbelasting van motorrijwielen.

De leden van de V.V.D.-fractie hechtten eraan dat invoering van deze wetgeving niet zal leiden tot verdere vertraging bij de afhandeling van belastingaangifte. Zij vonden de periode van in principe 15 maanden – waarbinnen aangiften worden afgehandeld die leiden tot een teruggave, voor zover niet wordt voldaan aan de eisen van de voorrangsregeling – toch al erg lang. Een verkorting tot bij voorbeeld 12 maanden, waardoor dus ook het drempeltijdvak met drie maanden kan worden bekort, is naar hun mening zeker het nastreven waard. Behoort een dergelijke verkorting in de toekomst naar het oordeel van het Kabinet tot de mogelijkheid? Is dit bij voorbeeld mogelijk in samenhang met uitvoering van de voorstellen van de Commissie-Oort?

Doordat de wettelijke rente structureel hoger ligt dan de actuele marktrente worden belastingplichtigen in feite met een te hoge heffingsrente geconfronteerd. De leden van de V.V.D.-fractie achtten het gewenst dat de hoogte van de heffingsrente meer overeenkomt met de actuele rekening-courantrente, welke door de banken aan goede debiteuren voor rekening-courantkredieten wordt berekend.

Verdient het in dit kader geen aanbeveling de wettelijke rente alleen toe te passen voor de berekening van de hoogte van de invorderingsrente en voor de bepaling van de hoogte van de heffingsrente een andere, meer marktconform criterium te hanteren? Kan overigens het verschil tussen het verloop van de actuele marktrente en de wettelijke rente gedurende de laatste jaren worden aangegeven?

Vragen en opmerkingen van de P.v.d.A.-fractie

De leden van de fractie van de P.v.d.A. onderschreven de strekking van het onderhavige wetsvoorstel. Zij uitten hun waardering voor de op bladzijde 8 van de memorie van antwoord gegeven kernachtige omschrijving van heffingsrente, die naar hun mening eveneens op de invorderingsrente van toepassing is, namelijk «een vergoeding voor het – zij het ten onrechte – ter beschikking hebben van andermans... geld». Zij vroegen zich echter af, of bij de – ook door hen noodzakelijk geachte – afweging van doelmatigheid en rechtvaardigheid de geciteerde omschrijving wel voldoende recht is gedaan. Dit geldt in het bijzonder voor artikel 18, derde lid. Toepassing daarvan brengt met zich dat in voorbeeld 2 van de invorderingsrente (memorie van toelichting bladzijde 30) de belastingplichtige twee maanden invorderingsrente worden berekend, hoewel hij gedurende vier maanden de beschikking had over geld van de fiscus. Het omgekeerde geldt voor het voorbeeld waarover bij de behandeling van wetsvoorstel 19 556 in de Eerste Kamer van gedachten is gewisseld (Handelingen vergaderjaar 1986–1987, blz. 707 en blz. 715). De in dit voorbeeld te veel betaalde belasting wordt teruggegeven zonder dat invorderingsrente wordt vergoed, hoewel de fiscus ten onrechte enige tijd over geld van de belastingplichtige beschikte. Ook de op bladzijde 2 van de memorie van antwoord beschreven werkwijze zou naar het oordeel van de leden hier aan het woord in een aantal gevallen invorderingsrente rechtvaardigen.

Zou, zo vroegen deze leden, berekening van invorderingsrente op basis van de werkelijke periode gedurende welke wordt beschikt over andermans geld, het apparaat van de belastingdienst veel extra werkdruk bezorgen? Waarom wordt over de verhoging volgens de artikelen 9 en 18 AWR geen rente berekend? Is hier geen sprake van geld van de fiscus waarover de belastingplichtige ten onrechte beschikt? Zal, zo vervolgden de leden hier aan het woord, de op bladzijde 4 van de memorie van antwoord

beschreven werkwijze de mogelijkheid niet vergroten dat de op historische gegevens berustende voorlopige aanslagen afwijken van de werkelijk verschuldigde belasting? Zal hierdoor niet het ten onrechte beschikken over andermans geld veelvuldiger voorkomen?

Op de bladzijden 3 en 9 van de memorie van antwoord, alsmede op de bladzijden 3 en 5 van respectievelijk het eindverslag en de nota naar aanleiding van het eindverslag wordt gesproken over de invloed van de activiteiten van de fiscus en de belastingplichtige op de berekening van de heffingsrente. De leden hier aan het woord vonden de uiteenzetting dienaangaande op bladzijde 5, eerste alinea, van de nota naar aanleiding van het eindverslag onvoldoende duidelijk. Willen de bewindslieden het aldaar genoemde onderscheid uitvoeriger en zo mogelijk aan de hand van een voorbeeld, uiteenzetten?

Het is, aldus staat op bladzijde 9 van de memorie van antwoord, bij het in rekening brengen van heffingsrente irrelevant of de door de inspecteur aangebrachte correctie de belastingplichtige kan worden aangerekend. Is het, indien de belastingplichtige geen schuld treft, wel rechtvaardig te veronderstellen dat hij het geld dat hij weliswaar ten onrechte, maar niettemin buiten zijn schuld, onder zich heeft, tegen een rente heeft weten te beleggen die niet lager is dan de wettelijke rente?

Op bladzijde 11 van de memorie van antwoord wordt opgemerkt dat in de structurele situatie wel sprake zal kunnen zijn van in rekening te brengen heffingsrente als gevolg van een correctie in de «tarieven sfeer». Kan deze opmerking worden verduidelijkt?

Op bladzijde 4 van de memorie van toelichting wordt voorgesteld het tijdstip van invoering van de heffingsrente te doen aansluiten bij de aanslagregeling inkomstenbelasting over 1985 en vennootschapsbelasting over het boekjaar 1985 of 1985/1986. Zijn de bewindslieden het eens met de veronderstelling dat een aantal belastingplichtigen, zo zij bij het doen van hun aangifte kennis hadden gedragen van dit voornemen, een aangifte over een ander bedrag zouden hebben ingezonden?

De voorzitter van de commissie,
Christiaanse

De griffier van de commissie,
Sprey